

جمهوری اسلامی ایران
مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان

بسم الله

شماره: ۱۷۴ / بخش: ۹۴
تاریخ: ۲۱ / ۵ / ۱۳۹۴
پست:

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسات هشتصد و هیجدهم و هشتصد و نوزدهم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۷ / ۵ / ۱۳۹۴ و ۱۸ / ۵ / ۱۳۹۴ مشتمل بر بررسی یک لایحه و دو پرونده دیوان عدالت اداری ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور اول: لایحه اجازه مشارکت جمهوری اسلامی ایران در افزایش سرمایه دور پنجم بانک توسعه اسلامی

﴿سئوال ۱﴾ در صورتی که مبالغ پرداختی به عنوان افزایش سرمایه در موارد حرام صرف می‌گردد و موجب تقویت کشورهای فاسد و فرقه‌های ضاله می‌گردد خلاف شرع بوده و حرام می‌باشد و اصل سرمایه‌گذاری دولت اسلامی در این صندوق جایز نیست.

دستور دوم: نامه دیوان عدالت اداری مبنی بر دادخواست جناب آقای حسن مسائلی و سرکار خانم فریده عشقی مبتنی بر ادعاء خلاف شرع بودن بند ۱۱-۱-۱۰ ضوابط و مقررات شهرسازی و ساختمانی مربوط به طرح بازنگری طرح تفصیلی شهر اصفهان.

﴿سئوال ۱﴾ پاسخ نامه شورای محترم نگهبان داده نشده است زیرا مصوبه و بندهای ارسالی قبلاً نیز در پرونده موجود بوده است و مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان نیز در جلسه ۲۲۷ خود آن را بررسی نموده و نظر خود را ابراز داشته است و ارسال مجدد عین مصوبه‌ای که قبلاً ارسال شده است نمی‌تواند جوابیه خواسته فقهای محترم شورای نگهبان باشد.

دستور سوم: نامه دیوان عدالت اداری مبنی بر دادخواست جناب آقای حمزه شکران مبتنی بر ادعاء خلاف شرع بودن مصوبه شماره ۵۰۲۱ / ۴ / ۹۳ / ۵۰ / ۲۳ / ۱۳۹۳ شورای اسلامی شهر مشهد.

﴿سئوال ۱﴾ اصل تحویل و اخذ مبلغی در برابر اعطاء مجوز تجاری برگشت به تغییر کاربری محل نمی‌کند و جزء صلاحیت‌های قانونی شورا می‌باشد. لکن مورد کلام این است که آیا مقدار ۵۰ درصد سرقفلی جایز است یا نه؟ نظر بعضی از اعضاء این بود که اطلاق اخذ پنجاه درصد (۵۰٪) قیمت سرقفلی اعلام شده توسط کارشناس رسمی دادگستری خلاف شرع می‌باشد زیرا در بعضی موارد، اخذ این مقدار نوعی اجحاف بوده و خلاف شرع می‌باشد.

در مقابل نظر بعضی دیگر اعضاء محترم این بود که قیمت سرقفلی در ابتدای کار محل تجاری بعد از صدور مجوز تجاری چندان فراوان نیست - هر چند در سال‌های بعدی و به مرور زمان قیمت سرقفلی افزایش می‌یابد - و علی‌هذا اجحاف بودن اخذ پنجاه درصد (۵۰٪) قیمت سرقفلی در اکثر موارد ثابت نیست (خصوصاً با توجه به اینکه چه بسا قیمت کارشناس رسمی دادگستری کم‌تر از قیمت واقعی در بازار می‌باشد)

البته نظر بعضی از اعضاء محترم این بود که هر چند تعیین درصد (یعنی پنجاه درصد) نه مقدار خاص در مقام اخذ عوارض و بهای خدمات، نوعی تساوی بین افراد و عدم اجحاف نسبی در افراد (اجحاف به یک فرد به خلاف فرد دیگر) نمی‌باشد زیرا هر شخص نصف قیمت سرقفلی محل تجاری خود را پرداخت می‌نماید الا این که اصل گرفتن نصف قیمت سرقفلی نوعی اجحاف می‌باشد، زیرا اخذ آن به معنای گرفتن نصف سرمایه شخص است و آن مسلماً مصداق اجحاف است.

مگر این که گفته شود برگشت این تحلیل نیز به ایراد داشتن اطلاق تجویز اخذ ۵۰ درصد است و الا در بسیاری از موارد اجحافی در کار نیست.

مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان
از طرف محمد مهدی لاریجانی زنده‌ده

